

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.III.37.795/2012/4. szám

A Kúria a dr. Pintér Gyula ügyvéd (fél címe 1) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek dr. Révész Zoltán jogtanácsos által képviselt alperes nevealperes ellen termőföld tulajdonjogának megszerzéséhez szükséges igazolás kiállítása ügyében hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012 szeptember 26. napján kelt 3.K.30.293/2012/5. számon hozott ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 3.K.30.293/2012/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az osztrák állampolgárságú felperes Magyarországon őstermelőként mezőgazdasági tevékenységet végez. Emellett üzletvezetésre jogosult beltagja a szarvasmarha tenyésztést főtevékenységként végző ... Bt.-nek, fia és házastársa tulajdonát képezi a szintén mezőgazdasággal foglalkozó ... Bt. A felperesnek 2008. évben és 2009. évben kanca értékesítésből keletkezett árbevétele, 2010. évben mustárszénát értékesített.

Az alperes a 2011. november 8. napján kelt 04.3/2172-4/2011. számú határozatával elutasította a felperesnek a termőföld tulajdonjogának megszerzéséhez szükséges igazolás kiállítása iránt előterjesztett kérelmét. Indokolása szerint a felperes összesen 5.8056 ha bérelt földön gazdálkodik, saját tulajdonában földterület nincs. A környezettanulmány, a tenyészetinformációs rendszer (a továbbiakban: TIR), és az egységes nyilvántartási és azonosítási rendszer (ENAR) adatainak összevetése alapján a felperes által tartott állatok tekintetében különböző eltéréseket talált. Feltárta

a felperes kanca értékesítésből és mustárszéna értékesítésből származó bevételeit. Megállapította, hogy a felperes őstermelőként gazdálkodik, de részt vesz a ... Bt. tevékenységében is, e tevékenységek nem különíthetők el egyértelműen egymástól. A tevékenységek összemosódása miatt nem állapítható meg, hogy a felperes folyamatosan végez mezőgazdasági tevékenységet. A felperes által termelt termény betakarításra került, de a betakarításhoz szükséges gépeket a felperes bérbe adta, azokat a ... Bt. használhatta. A termelt mustárszénát ugyancsak a ... Bt. részére értékesítette. Az alperes álláspontja szerint az értékesítés, illetve az értékesítési lehetőség hiánya nem jelentett kockázatot, a termény tárolásával vagy esetleges továbbértékesítésével járó kockázat a ... Bt. felé realizálódott. Mindezek alapján nem állapítható meg a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 8/A. §-ának (2) bekezdés c) pontjában meghatározott azon feltétel, miszerint a felperes a megelőző három évben saját nevében, saját kockázatára folyamatosan folytatott mezőgazdasági tevékenységet Magyarországon.

A felperes keresetében a jogerős határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. A környezettanulmány és a nyilvántartási adatok közötti eltéréssel kapcsolatban előadta, hogy ló és lófélé esetén csak 30 egyed felett kötelező a tartási hely bejelentése, egyes állatok pedig Ausztriában vannak regisztrálva. Álláspontja szerint nem zárja ki a mezőgazdasági termelés saját kockázatát, ha azt a saját tulajdonú gazdasági társasággal együttműködve végzi.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, állította, hogy a határozat jogszerű.

A Fővárosi Törvényszék a jogerős közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra kötelezte. Indokolása szerint az alperes nem cáfolta, hogy a felperes több, mint 5 ha bérelt földön gazdálkodik, amelyen mezőgazdasági tevékenységet folytat, továbbá, hogy őstermelői igazolvánnyal rendelkezik, a tulajdonában, illetve a használatában megtalálhatók a gazdálkodáshoz szükséges gépek, és hogy mezőgazdasági tevékenységből jövedelme származik. Ezek alapján a felperes bizonyította, hogy a saját nevében mezőgazdasági tevékenységet folytat. Álláspontja szerint a saját kockázatot nem zárja ki a felperes saját, illetve családtagjai tulajdonában álló gazdasági társaságokkal való együttműködés, egymás segítése, az egymás felé irányuló kölcsönös gazdasági tevékenység folytatása. E gazdasági kapcsolatok révén a felperesnek csökken vagy minimalizálódik az esetleges kára a mezőgazdasági termelés vonatkozásában. Kockázatot azonban mindenképpen visel ő is. A saját kockázat alapját nem az jelenti, hogy minden beruházást, munkát, tevékenységet kizárólag a felperesnek kell végeznie. A mezőgazdasági termelés kockázatait

(időjárás, aszály, árvíz, stb.) viselnie kell, azokat még a gazdasági társasága révén sem háríthatja át teljes körűen másra, azaz a felperes tevékenysége a gazdasági társaságával való kapcsolat ellenére is hordoz bizonytalansági tényezőket, kockázatot. A gazdasági társaság révén megtestesülő esetleges kockázatmegosztás értelemszerűen magában foglalja a felperes saját egyéni kockázatát is. A felperes a betéti társaságban megtestesülő tulajdoni hányada révén maga is viseli a mezőgazdasági tevékenység szokásos kockázatait, vagyis a betéti társaság kára egyúttal a felperes káraként is megjelenik. Az új eljárásra nézve előírta a felperessel kapcsolatos tények, körülmények, az általa becsatolt iratok mindenre kiterjedő megvizsgálását; milyen módon végzi a felperes a tevékenységét, kinek a részére értékesít, milyen a kapcsolata az érintett gazdasági társaságokkal. Csak akkor állapítható meg a saját kockázat hiánya, ha a felperes mezőgazdasági tevékenysége semmiféle kihatással sincs a jövedelmére, adózási képességére, tényleges adózási teljesítményére. Iránymutatása szerint az alperesnek részletesen meg kell indokolnia, hogy a felperes egyes nyilatkozatait, indítványait milyen okból fogadta el vagy hagyta figyelmen kívül. Megjegyezte, hogy az állattartás körében csak a tények vehetőek figyelembe, más jogszabály által más jogviszonyra előírt feltételeket az alperes nem támaszthat.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint a feltárt tényadatok alapján egyértelmű, hogy a felperes a tulajdonában, illetve a családtagjai tulajdonában lévő gazdasági társaságok segítségével végzi a mezőgazdasági tevékenységet, nem a saját kockázatára. Nem rendelkezik gépekkel, eszközökkel, tárolókapacitással, ha a családi betéti társaságoktól vesz igénybe szolgáltatást. A vetőmagot is a gazdasági társaságtól vásárolja, ezáltal nem különíthető el egyértelműen a gazdasági társaság és a felperes, mint őstermelő gazdálkodása. A termeléshez szükséges eszközök és szolgáltatások biztosításával, továbbá az értékesítéssel járó kockázat átvállalásával a Bt. olyan nagy mértékben segíti a felperes tevékenységét, hogy ezzel kizárja a saját kockázatára folytatott mezőgazdasági tevékenységet. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Sza.) 3. §-ának 18. pontja, 18. pont a) bekezdése, valamint a 6. számú melléklet 1. pontja alapján azzal is érvelt, hogy az őstermelői igazolvánnyal rendelkező személy csak a saját nevében, saját gazdálkodásában végezhet mezőgazdasági tevékenységet.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 274. §-ának (1)

bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Ttv. 8/A. §-ának (2) bekezdés c) pontja szerint a tulajdonszerzési képesség bizonyításához a tagállami állampolgárnak be kell szereznie a mezőgazdasági igazgatási szerv által kiadott hatósági bizonyítványt arról, hogy a tulajdonszerzést megelőző három évben saját nevében, saját kockázatára folyamatosan mezőgazdasági tevékenységet folytatott Magyarországon.

A kiemelt jogszabályi rendelkezésből látható, hogy a Ttv. több feltétel együttes meglétéhez köti a hivatali igazolás kiadását, bármelyik feltétel hiánya a kérelem elutasításához vezet. A feltételeket sem szűken, sem tágan értelmezni nem lehet. Ez alapján a konjunktív feltételeknek a tulajdonszerzést megelőző három évben folyamatosan, megszakítás nélkül kell fennállniuk.

Mivel tagállami állampolgár kizárólag magánszemély lehet, ezért a saját nevében, saját kockázatára vonatkozó feltételnek is közvetlenül a magánszemély tekintetében kell fennállnia. Rajta kívül álló más önálló személy, így egy gazdasági társaság által végzett tevékenység nem minősül ilyennek még akkor sem, ha a tagállami állampolgár szorosan kapcsolódik a gazdasági társasághoz, annak üzletvezetésre jogosult tagja, tulajdonosa, illetve teljes vagyoni felelősséggel tartozó beltagja. Ezzel összefüggésben kell a saját kockázatra vonatkozó törvényi feltételt is vizsgálni; az igazolás csak akkor adható ki, ha a kérelmező maga, a saját személyében közvetlenül viseli a mezőgazdasági tevékenység folytatásával járó bizonytalanságot, kockázatot. Nem tekinthető saját kockázatvállalásnak a gazdasági társaságon keresztül vállalt kockázat még akkor sem, ha a gazdasági társaság rizikója a kérelmezőt személy szerint érinti, sújtja. A normaszöveg további megkötést nem ad e körben, azaz nem írja elő, hogy a mezőgazdasági tevékenység minden egyes részelemét a kérelmező tagállami állampolgárnak kellene személyesen végeznie. Nem zárja ki tehát a más személy közreműködését, de a föld, a termelőeszközök bérbevétele útján történő használatát sem. Ezen kívül a törvény nem korlátozza az igénylő személyes munkavégzését sem, így az igazolás kiadásának nem lehet akadálya, a más számára, akár a saját vagy hozzátartozói tulajdonban álló gazdasági társaság számára végzett mezőgazdasági tevékenység sem. A folyamatos mezőgazdasági tevékenység folytatását előíró rendelkezés azt jelenti, hogy az agrármunkát megszakítás nélkül, folytonosan kell végezni. A tevékenység folytatása aktív cselekvésre utal, ezért önmagában, tevékeny munkavégzés nélkül, pusztán az időjárás, az aszály, az árvíz, és egyéb más természeti tényezők kockázatának viselése nem meríti ki a törvényi feltételt. Az igazolás kiadása akkor tagadható meg, ha nem áll fenn együttesen folyamatosan három éven keresztül valamennyi törvényi feltétel; a

kérelmező a saját nevében, a saját kockázatára egyáltalán semmilyen mezőgazdasági tevékenységet nem végzett folyamatosan.

A fentiek alapján a törvényszék helyesen állapította meg, hogy az igazolás kiadásánál kizárólag a Ttv. 8/A. §-ának (2) bekezdés c) pontjában foglalt feltételek vizsgálhatók, a más jogszabály által más jogviszonyra előírt követelményeknek való megfelelést az alperes nem várhatja el. Ennélfogva a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott az alperes az Szja. különböző rendelkezéseire, mert a Ttv. az Szja. szabályainak alkalmazását még a fogalommeghatározások körében sem rendeli alkalmazni.

A Kúria a fentiekben kifejtette az igazolás kiadásának törvényben meghatározott konjunktív feltételeinek tartalmát. Ezek szerint önmagában a természeti tényezők kockázatai, illetve a gazdasági társaság tulajdonosi mivoltából fakadó kockázat nem valószínűsíti meg a jogszabályban megkövetelt saját nevében, saját kockázatára vonatkozó feltételeket. A törvényszék ezzel kapcsolatos megállapításai nem helytállóak, ezért azokat a Kúria az előzőek szerint pontosította. Ezen kívül azonban a törvényszék a normaszöveg helyes értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a saját nevében, a saját kockázatára végzett mezőgazdasági tevékenységet nem zárja ki a más, akár családi gazdasági társaságokkal való együttműködés, egymás segítése, az egymás felé irányuló kölcsönös gazdasági tevékenység folytatása. Az alperes sem tudott olyan jogszabályi rendelkezést megjelölni, amely a más gazdasági szereplőkkel való együttműködést kizárná, a mezőgazdasági tevékenység folytatását a kérelmező saját, személyes munkájához kötné kizárólag. Ennélfogva önmagában ez a körülmény nem igazolja az együttes feltételek fennállásának hiányát.

Az alperes nem cáfolta, hogy a felperes őstermelői igazolvány birtokában mezőgazdasági tevékenységet végez, abból adózott jövedelme származott. E körülmények éppen a felperesi állítást valószínűsítik. Ugyanakkor a felperes sem vitatta a gazdasági társaságokkal való szoros együttműködést, az egyes mezőgazdasági tevékenységek közötti átfedéseket. Éppen ezért a megalapozott döntéshez elengedhetetlen valamennyi releváns tény, körülmény feltárása. Az alperes határozatából azonban a szükséges adatok megnyugtatóan nem állapíthatók meg, az alperes pusztán a tevékenységek összemosódására hivatkozott, konkrét, tételes elemzést nem végzett. Az általánosságban megfogalmazott kifogások mellett a környezettanulmány, a TIR és az ENAR adatai közötti ellentmondásokra utalt, a regisztrációval kapcsolatos kifogások, illetve az egyéb jogszabályoknak való megfelelés azonban e körben nem vizsgálhatók. Mindezek alapján helyesen jutott a törvényszék arra a következtetésre, hogy a határozatot hatályon kívül kell helyezni, és az alperest új eljárásra kell kötelezni. A megismételt eljárásban teljes körűen tisztázott és bizonyított tényállás alapján kerülhet az alperes abba a helyzetbe, hogy a Ttv. 8/A. §-

ának (2) bekezdés c) pontjában foglaltak fentiek szerinti értelmezése alapján megnyugtatóan döntsön a felperes kérelméről. Helyesen írta elő az új eljárásra nézve a törvényszék, hogy az igazolás csak akkor tagadható meg, ha a felperes a saját nevében ténylegesen semmiféle tevékenységet nem végez, személyében mezőgazdasági tevékenységből jövedelme nem származott, továbbá, hogy saját őstermelői tevékenysége kockázat nélküli, személyes kockázatot nem vállal. Arra is helytállóan hivatkozott, hogy a határozat indokolásából ki kell derülnie, hogy az alperes a döntésénél mit, milyen súllyal értékelt, mely bizonyítékot, nyilatkozatot, mennyiben és milyen oknál fogva hagyott figyelmen kívül.

A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság jogerős ítélete érdemben nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okokból, ezért azt a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, ezért arról a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezni nem kellett.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett sikerre, ám miután az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. §-ának c) pontja szerint teljes személyes illetékmentességet élvez, ezért a felülvizsgálati eljárási illetéket helyette az állam viseli a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján.

Budapest, 2013. április 23.

. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró